

SZÍNHÉSZETI

KÖZLÖNY

A vidéki színház érdekeit képviselő hetilap

Megjelenik minden vasárnap.

Felolós szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály

Szerkesztői iroda:

Kassa, Kovácsutca 15. sz.
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adtnak.

Csak bérmentes leveleket
fogadunk el.

Semmit sem közlünk, ha
nem tudjuk, kitől jön.

Kiadóhivatal:

Kassa, Kovácsutca 15. sz.
hová az előfizetési díjak
küldendők.

Előfizetési feltételek:

Egész évre... 6 frt — kr.
Fél évre... 3 frt — kr.
Negyed évre... 1 frt 50 kr.
Két óra... 1 frt — kr.
Egy óra... — frt — kr.

Egy szám ára 1/2

Előfizetések bármely
től elfogadtnak.
Nyilt-tér soronként 15 kr. A
nyilttéri díjak előre fizetendők

A színházi köz-zene eltör-
léséről.

Egy régi szokás eldöntésén fáradozunk. a színházi köz-zene eltörlésén. ezáltal a legkisebb mérenyletet sem követve el sem a közönség, sem pedig azok ellen, kiket legközelebről érdekel: a zenészek ellen.

Közudomású dolog, hogy a színirodalom termékei első sorban azon két csoportba oszthatnak, melyek egyikét zenekísérettel, másikat anélkül hozzák színpadra, mert a szomorú és vig elem, e két csoport bármelyikénél feltalálható, amott az opera, operette, népszimnű, életkép és bohózatnál, emitt a tragoedia, szimnű és vígjátéknál.

A színházi közönség is e két csoportra oszlik. A zeneértők és zenekedvelők, az operák és operettek hívei, a higgadt, komoly gondolkodásúak — kik nagyjából nem barátjai a zenének — a dráma párolói. Amazok a zene kedveért járnak a színházba, ezek talán ép azért, mert nincs zene, azaz mert nem kellene zenének lennie.

S mégis csalódnak, a felvonások közötti szünetekben muzsika szóval boldogítják. A ki drámát, szomorujátékot, vígjátékot, szóval a színirodalom költői klaszicizmusát óhajta látni, az örömet lemond azou élvezetről, melyet az egyes felvonások után az orchester elébe talál, sokszor oly rikító hangon, hogy a színházba élvezni és tanulni jött közönség nem egy tagját, már az első felvonás után kiüzi a nagy dob és a cintányér, vagy a rendes zenekarnál a klarinét és a bombardon.

Mondják, hogy a közönség unatkozik a felvonás közönségben s a zene hivatása a következő felvonásig a várakozást fel-ditni, rövidíteni, élvezetessé tenni. Ez nem áll. A drámai közönség magáért a darabért megy a színházba s ha az opera és operette közönség nélkülözni tudja a felvonások közti zenét anélkül, hogy unná magát, anélkül, hogy türelmetlenkedne, pedig szereti a zenét, annál inkább nélkülözheti azt a dráma publikuma. E köz-zene némely rendező palástja. ezzel takarózik, ezzel ellensúlyozza lassuságát. Ha több erélyvel lép fel, ha eléggé ügyesek a disztók, a felvonás közti szünet rövidebb s azon jó szándék, mely a zenével a közönség mulattatását célozza, elesik.

TÁROZA.

Sarah Bernhardtrol.

A világhírű francia színésznőről a párisi lapok ezt az életrajzot közlik, melyet Pariz első színbírója, Sarcy írt róla. A sok adat közül, miket az életrajz főlhalmoz, a következők a legérdekesebbek: Sarah-t a versailles-i nevelőből, a melyben gyermekkorát tölté, igez izben rekesztették ki. Mindannyiszor azonban ismét visszafogadták. A nevelők nem tudtak ellentállani a gyermek könyeinek és a varázsának, melyet a gonosz kis leány egész környezetére gyakorolt. Későbbi években Sarahnak alkalma volt látnia a nevelő-intézet régi osztálykönyvét, és ebben egy jegyzetre akadt, melyben az illető tanító az állítja, hogy Bernhardt Sarah nem teremtett közönséges életviszonyokra és bizonyára vagy a jámborság fényes példaképévé, vagy pedig a botrány egyik legirtózatóbb hősnőjévé fog fejlődni. Midőn sokféle díjakkal kitüntetve elhagyta az intézetet, a legbensőbb ihlet hangján kiáltá föl: „En apáca akarok lenni!” de mint-hogy e nyilatkozata után csupa ámulatot látott a jelenlevők képen, azonnal hozzátevé: „de csak akkor, ha nem sikerül színésznővé lennem.”

Nemsokára a színiiskola tanárai előtt állott, hogy magát az intézetbe főlvétesse. Főlszólitották, hogy szavaljon valamit. Sarah csak egy költeményt tudott könnyenélkül elmoundani, Lafontaine „Két gerlé”-jét. — Alig mondott néhány verset belőle, Auber, a vizsgálok egyike, közelébb hivta, néhány kérdést intézett hozzá és a bizottság azonnal elhatározta főlvetelét. Sarah tanulmányait rendkívüli sikerrel végezte és midőn az iskolából kilépett,

Volt már alkalmunk arról is meggyőződni, hogy a közönség épen e köz-zene miatt unta magát. E nélkül talán nem türelmetlenkedik, míg ezzel unalmának hallhatólag kifejezést adott. E rendezői palást tehát főlösleges, öltse magára az élenkség, ügyesség mezét s a közönség türelmével öltözködést igénylő daraboknál pedig 15 perzig.

De másrészt a komoly műzsa termékeinél, a felvonás közönség egész más értelmük is van. A szemlélő előtt a jelenetek egymás után zajlanak le, a jellemek egymást üzik, a higgadt elmének tehát ritka figyelemmel kell kísérnie az egymásután, hogy a lánc egész maradjon; a következetesség, a jellemhűség bíralgatására, helyességének megítélésére, játék közben sem ideje sem alkalma nincs.

A propoziczio, bonyodalom, sorsfordulat, katasztrófa s vele együtt a darab csak akkor bír értékkel, ha az egyes részleteket figyelemmel kísérve, saját következtetése által éri el, csak így érthetvén meg azt, mi a darab tendenciája, mi az író célja. S e jellem-következtetés, bíralgatás, kutatás kell, hogy a felvonás után következzen. Midőn a függöny legördül, egy csoportozat áll a szemlélő előtt, az ő feladata az alakokat kiválasztani s a következő felvonásra előkészíteni s hogy e processust az orchesterben megszólaló galopp nagyban elősegíti, hisszük ezt senki sem fogja mondani.

De eltekintve ettől, még más hátránya is van a köz-zenének. Az ügyes klasszikus író úgy vezet az első felvonást, hogy még azt is, ki nem az ugynevezett „drámai hangulat”-tal lépett a színházba, ezzel tölti el. Csak ha e hangulattal kezdi meg az előadást éri el célját, mely a közönség meglegedésében nyer kifejezést akkor, midőn a függöny utószor gördül le. Kérdjük most mit gondol a figyelmes hallgató, midőn Lear panasza után a függönnyt leboasztják s emlék moudhatni magasztos eszmékkel telt, ha az orchester a hangulat emelésére, a „Schneider Fáni” esárdásra gyujt, vagy a „Laura” keringőt húzza. Igaz ugyan, hogy nagyobb városokban ily pathetikus darabokra tekintettel vannak s a zenekarvezető ügyessége egy oratoriumot vagy más szomorú — műnyelven keserves — darabot húz. Ezt örömmel elengedjük, nehogy annyira hasson reánk, hogy — bóbiskoljunk.

azonnal a „François”-hez szerződtek. Ekkor, 1862-ben, Sarah 11 vagy 14 éves lehetett. Most tehát a jeles színművész 30-ik és 33-ik éve között ingadozánk. Sarcy különben megjegyzi, hogy az érdekes hölgyeknek mindig szabadságukban áll, olyan korúnak lenni, mint nekik tetszik; mert hát mire való volna a keresztlévél, ha még el sem titkolhatnók. Sarah nem maradhatott sokáig alárendelt helyzetben a François-nál; a „Gymnase”-hoz szerződött. De itt sem találta föl szerencsésjét. Egy este — neve a színlapon volt — nem jelent meg a színháznaál; kerestették mindenféle, de sehol sem találták. Némelyek azt állították, hogy Amerikába szerződött rendkívül fényes főltelekek mellett; mások Belgiumba látták utazni; ismét mások azt hitték, hogy Párizsban rejtőzik valamely rózsával ékített fészekben. Mindebből semmi sem volt igaz: Sarah a Manzanara partjain hámozta narancsait. Midőn Párisba visszatért, kilátásai nem voltak igen kecsgettek. Nagyobb színházhoz nem szerződtek, mert tudták, hogy a szerződések nem tartja kötelezőknek. Majd megölte a bánat, hogy föl nem léphetett. Végre ritka merész eszelhez folyamodott. A név alatt szerződött a „Porte-St. Martin”-hez és játszotta a „Biche au bois” című látványos darabban „Deserrière” hercegnőt. Később az Odeon igazgatója szerződette. Odeonban játszotta a „Zanetto”-t Coppé „Le Pataut” című kis vígjátékában és ott aratta 1867-ben első nagy sikerét is „Ruy Blas”-ban. Ez a siker ismét meguyította előtte a „Comédie Française” ajtaját. De az Odeon igazgatója, ismervén Sarah változatos kedélyét, 10 000 frankot kötött volt ki magának kárpótlásul a szerződés időelőtti főlbontása esetére. Ez a körülmény Sarah-nak legcesekélyebb gondot sem okozott. Egyet toppantott picizni lábával padozatán — mondja Sarcy — és az ezresek előhulltak. Sarah kifizette a bánatpénzt és 1872-ben

Természetesen itt azon közönséget értjük, mely műlévzetből s tanulás vágyból keresi föl Melpomene csarnokát s nem azon egyeseket, kiket idő-töltés, feltünni vágyás üz a színházba. Ezek a felvonás közöket, de még a nyilt jeleneteket is haszontalan csevegéssel, látesövezéssel töltik el s néha botrányt okozólag zavarják az előadást. Ezeknek maga az előadás bliktri, hát még a zene?

De nemcsak a közönség, hanem az orchesterben működők érdeke is az eltörlés mellett szól. A színtársulatnak van operette és drámai szemlézete. A zenekar az előbbihez tartozik, annak okvetlen kiegészítő része,mit keres tehát a drámában? Valamint a drámai szemlézet nem működik operetemben, viszont ezek erői is mellőzendők a drámában. Csak a zenekar a bűnbak, csak attól kívánnak túlerőlködést. Pihenésre mindenkinek szüksége van, a dráma nyugszik, ha az operette jut uralomra s viszont. Miért van egyedül a zenekar megfosztva ez élvezettől? Mintha bizony nem volna rá szüksége. Egy operette előadása is nagyban igénybe veszi erejét, hol van még az a sok próba, gyakorlás. Bizony megérdemelék a szegény zenészek: hogy hetenként kétszer-háromszor pihenjenek s meglátják az igazgató urak, hogy míg egyrészt e pihenés kedvöket fokozza, másrészt erélyüket is növeli s az ujdonságok betanulása sokkal gyorsabban fog menni. Ez pedig nagy előny az igazgatókra nézve s emellett humanus eljárás is. A szegény trombitás, a szerencsétlen főlótás, a sorsüldözte nagy bögös, áldani fogja még emléket is. Az örökös rabság elbénítja, míg az időnkénti pihenés csak edzi.

Végre az igazgatókra nézve is meg van az eltörlésnek a maga előnye. Először nyugodt lelkiismeret a zenészekkel s a közönséggel szemben, másodsor anyagi haszon. Az első indokát már kifejtettük, az utóbbiról csak annyit jegyzünk meg, hogy ily szünetek mellett a zenekar tagjai is szerényebb igényekkel lépnek fel s az igazgatói budget egyik rovataban kisebb összegek fognak mutatkozni.

Három oldalról világítottuk meg a kérdést, mindhárom az eltörlest ajánlja, sürgeti. Az igazgató urakon mulik az indokolt kérdés eldöntése. Kívánjuk, hogy érett megfontolás után eredményezh vezessen, s ezáltal a magyar színház ismét egy lépéssel közeledhetne a külföldhöz.

ismét a François színpadjára lépett „Belle Joll” kisasszony szerepében. Ezt a szerepét azonban roszul választotta; csak felsikert aratot benne. Nem is volt állása biztos, míg Feuillet „Sphinx” szének egyik másodrendű szerepében el nem ragadta a közönséget. — E peretől fogva csillaga mindig magasabba szállt; két nagy tragédiában, Bornier „Fille de Rolland”-jában és Parodi „Rome vincue”-jében teremtett elsőrangú szerepeket; és elsőben a czimszerepét, a másodikban a „világtalan matronát” játszotta; — míg végre „Phaedra” szerepében kivívta magának a helyet Franciaország legjelesebb színésznő sorában. 1879 ben Feuillet „Aventurière”-jében lépett föl, de nem valami nagy sikerrel; Sarah a balesetért az igazgatóságot okozta; azt állította, hogy nem engedtek neki elég próbat; — boszúból lemondott a François-nél volt societaire-i állásáról és elmaradt a színházról. — Ismét 200,000 frank bánatpénzt kellett volna fizetnie. De ezt az összeget mai napig sem fizette le, az igazgatóság pedig elhatározta, hogy mindaddig nem követeli a bánatpénzt, míg Sarah Páris egyik színpadán fel nem lép, a mi pedig nem is fog megtörténni, mert Sarah, mihielyt eleget kószált Európában, ismét vissza fog térni a Comédie Française-hoz, hol tárt karokkal fogadandják; a bánatpénzt el fogják neki engedni. Ennek tudatában tette meg útját Amerikába.

Hogy a művész nő irodalommal, festézzettel, szobrázzal is foglalkozik, közudomású tény. És mind e sokféle foglalkozása mellett a művész nő még arra is ráér, hogy naponkint számos barátját és ismerőseit is fogadja, hogy a legújabb könyveket olvassa, a futtatásokon jelen legyen, a kiállításokat látogassa, hogy adósságokat csináljon és hogy azokat némelykor meg is fizesse. Hiába, különöz természetű egy hölgy: van benne valami a kőzsa cigányleányból, igen sok a szalon királynőjéből és a boudoir kényurnőjéből.

Vidéki hírek.

— Nyilvános köszönet. Elmulaszthatlan kedves kötelességünknek tartjuk, Szabó Krisztina urnóknak, Lászy Vilmos színtársulata tagjának, Beesey József urnak, Völgyi György társulata tagjának, és János házi Zsigmond székesfehérvári hivatalnok urnak, őszinte köszönetünket itt a nyilvánosság előtt kifejezni, azon nemes buzgalomuk és jószágukért, hogy a színészeti „Adat-Emlék- és Színműtár” részére, több fontos, régi színészekre vonatkozó adatokat szívesek voltak hozniuk beküldeni s ez által is igyekeztek nehéz és nagyfontosságú munkánk kivételében bennünket támogatni. Vajha minél többen követnék elismerésre méltó példájukat. B á t h o r y R. Mihály, szerkesztő.

— A fentebbivel kapcsolatban tudomásra juttattuk, hogy a színészeti „Adat-Emlék- és Színműtár” részére beküldendő életrajzi adatoknak általunk kitűzött határideje f. évi június hó 30-án lejárt, de miután több oldalról azon felszólítást vettük, hogy náluk tegyünk kivételt és vagy fogadjuk el tőlük az adatokat bármikor, mivel eddig elfoglaltságuk nem engedte azok beküldését, vagy egyáltalán hosszabbításuk meg a határidőt: ez okból tájékoztatást végtünk, hogy az életrajzi adatok bármikor s bármely hónapban beküldhetők, természetesen, a kiknek az életrajza hamarabb érkezik be, azé előbb is jelenik meg. — A h a r m a d i k (júliusi) füzet a ránk következőket hűten fog megjeleni, az előbbi két füzethez hasonló változatos, gazdag és érdekes tartalommal. Egy füzet előfizetési ára 30 kr. mely előre küldendő be; a megjelenés után bolti ára 40 kr. lesz. Egy füzetre is elfogadunk előfizetést.

— Aradi Gerő másodikok határozat alapján tehát mégis megkezdte az előadásokat Esztergomban; bemutatoul „Bozöti Mártá“-t adta elő. Somogyi Károlyné a czimszerepben közmegegyezésre alakított. Bodrogai Dénes (Dávidházy) semmi kívánni valót sem hagyott hátra, Komlóssy József Édes szerepében eredetileg kesergett és hangulatosan humorizált. Arányi (Mancs) jelesen alakított. Második előadás „A vörös sapka“ a harmadik „Üdvöske“ volt. Reiner Antónia — írja az „Esztergom és Vidéke“ — Bettinában jól iskolázott hangját teljes mérvében érvényesítette. Boránd, Loránd fejedelemben egészséges humorral metszett alakot mutatott be. Ju hász Sándor Pippója elismerést érdemel, s a Litzemayernővérek oly bájjal lejték a spanyol táncot, hogy sürü tappsal jutalmaztattak. A kardalososk jóízű megjelenése, a ruházat érdeme. Ez s a változatos műsor, no meg a jól szervezett társulat, hiszük más gondolatla bírandja a város tanácsát, ha az engedélyezett előadási ciklus lejár.

— Lászy Vilmos törekvő derék színgazgatónk az ungvári saisoüt ezer forinttal megpótolta. Ha van igazgató, ki több méltánylatot érdemel a sors-tól, úgy Lászy egyike azoknak, és mégis közöny kísérte lépteit. Szívüöl kívánjuk, hogy Munkácsón a csorbát kiköszörülhesse.

— Nagyváradon Locsarek György karnagy javára „Furesa haboru“ került színe s Ujházy mult hét kedjén lépett fel először force-szerepében, Knabe Farkasban. Másodszor a „Kéjutasz“ című vigjátékban s harmadik fölléptéül a Zalaméai bíró választásá.

— Esztergomban katonai karhatalom segélyével tartották meg az évadot megnyitó előadást. Aradi Gerő színgazgató — mint nekü k írják — a város tanácsától engedélyt kapott előadásai megkezdésére oly kikötéssel, hogy már július 1-én tartson előadást. Mivel azonban Aradi a terminust meg nem tartotta, söt Szolnokon, hol eddig állomásozott, újabb 6 előadásra nyitott bérletet, az esztergomi tanács Tóth Béla színgazgatónak adott engedélyt. Aradi értesülvén a tanács eme újabb engedélyéről, elment Kruplanicz Kálmán esztergomi megyei alispánhoz és újabb engedélyt kért tőle. Meg is kapta azt s így előadásait meg is kezdte. Az alispán nemcsak az engedélyt adta meg, hanem az esetre, ha a város az előadás megtartását meg akarná akadályozni, megkereste az esztergomi katonai parancsnokságot a netalan szükségese karhatalomnak közsértartására. Ennek folytán esti fél 8 órától az előadás végeztéig, 50 ember egy tisztel élén a kaszárnyában készen várta a parancsszót. — Adtuk ez eseményt, részünkről csak annyit iktatunk ide, hogy kár Esztergomért oly nagyon versengeni, plane Tóth Belának egy Aradi Gerő társulatával szemben; olyan arányban Esztergom, melyből hosszas fáradság után ková huznak ki. De másrészt helytelenítjük a városi tanács eljárását, mely oly nagyon műpártolónak tünteti fel e várost, pedig bizony nem az. Kár tehát oly nagy lármát ütni, ha az igazgató sokszor előre nem látott akadály miatt késik néhány napot. A színgazgató sokszor tulszámítja idejét, Esztergomnak pedig elég alkalma lehet 8 nap után is partfogását kimutatnia. Csak tené is legalább.

— Bogó Alajos jelesen szervezett társulatát, nyári állomásáról Szentseről, — írja levelezőnk — mult hó 24-én a kunok koscsira pakolták magokkal vitték K. Szent-Mártonba, 80 bérletet gyűjtve a társulat részére 10 előadásra. 26 án kezdte meg az előadásokat Boceacioóval, melylyel tökéletesen meghódította a közönséget. Nem esoda tehát, hogy Csongrád városa is kiakarván tenni magáért, 1500 forintba kerülő, egy nagyon csinos stágas, állandó színikört épített az ugynevezett „Népkert“-ben, hol a

társulat folyó hó 11-én kezdte meg előadásai sorozatát. „A furesa haboru“-val, teljes diadalt aratott. Ez estve mindjárt Kissné 2 gyönyörű csokrot, Berzsényi Julia egy nagyon szép koszorút széles kék és rózsaszín szalaggal, Pálly Nina szintén egy csinos csokrot kaptak, de meg is érdemelték; igyekeztek egymást fölmulni mind énekekben, mind jó kedvben. Kiss Ferkónak Melanie keringőjét kétszer kellett énekelnie; volt taps, kihívás, quantum satis. Másnap a drámai személyzet nutatta be magát, Bozöti Mártá került színe, melyben Gönczyna (Bozöti Mártá), Eszéki Emma (Vilma), Sándor Emil (Villányi), Morvay (Pagonyi), Dobosányi (Erszényi) és Réthy László mint Mancs Ottó vetekedtek a babérért, ki is jutott az ő részükre is mind a tapsból, mind a kihívásból.

— A debreczeni színiügy-egylet, april hóban tartott gyűlése óta ismét aluszsza örök almat. Hi jól emlékszünk, az utolsó gyűlésen egy sükébb körüli bizottság az alapszabályok módosításával biztatott meg, még pedig két hónapi záros határidő kitűzése mellett. Nos? Ide s tova elmulik a harmadik hónap is és nincs semmi hang, nincs semmi nesz. A színiügy-egyleti jegyzőseget tevékeny kezekre bízánk s így el nem tudjuk képzelni, min mulik a késedelmezés?

— Máramaros-szigeten a kassai színtársulat e hó 7-én „A furesa haboru“-val kezdte meg a hat hétre tervezett egyküst s bár az első négy előadást nem nagy közönség nézte végig, a második hét nagyobb pártolást mutatott. Első estén Erdélyi Marietta adta Violetát s éneke és játékaival mindenkit meghódított, 9-én „A furesa haboru“ ismételtett. Ezuttal a másik énekesnő Csérvári Ilon énekelte Violetát. „A Tót leány“-ban Sz. Némethné sok természetességgel s csinos alakítással játszotta Hankát. Veress, Hegedüs, Szathmáry töröl metszett alakítást mutattak be. Kovács Ilka (Julis) rokonszenves alak volt. „Don Caesar“-ka Molnár remekelt. Művészetét jelenetekenként érvényesíté s zajos tapsokat vett. Medgyasszay Eveln az utcai énekesnő néhez szerepét nem mindennapi képességre való rutinnal játszta. Hegedüs Ferenczné Lazaril puskaműve-e ügyes alakítás volt.

— A szegedi régi színház lebontását már megkezdtek. A ronda faalkotmányt rövid idő mulva teljesen elfelejteti a fényes új színház.

— Mohácsón, „Romeo és Julia“-ban ez utóbbi Hadainé igen sikerülten játszta. „Szevillai borbély“-ban pedig Monori Sándor (Figaro) és Tolnainé (Rozina) nagyban kiélelték a közönséget. E hó 12-én lépett fel először Vizvári mint Stern Izsák. A szinkor zsufozásig megtelt s a közönség zajos tapsokban részesült egy a vendéget, mint Somogyit, Hadaynt, Balog Arpadot és Monorit. Dóry Gizella a lakatos inast természetes vonásokkal alakítá. Másnap Pry Pál adatott esekély számú közönség előtt.

— Maros-Vásárhelyt állandó színházat akar-nak építeni, Bánffy főispán meg is tette már a lépéseket. A színház a Bem szobor háta mögé fog építtetni.

— Duna-Szerdahelyen Mártonffy társulata szép pártolások érveid. Az igazgató változatos műsorral kedveskedik s a tagok nagyban közreműködnek az előadások sikerén. A társulat kedvezesei: Mártonffy né, Acs Irma, Wéberné, Deák Péter, komikus és rendező, Csaby, Zoltán Gyula, Paksy Mihály, Mihálovits Pál. Az operette-részletek sikerült betanításáért az érdem Wéber Károly karnagyot illeti.

— Uj peleskei notárius. Ungvárról következő, mulatságos esetet írják nekünk: Egy ungvári hivatalnok, ki azelőtt oly városkában lakott, a hol színészek sohasem fordulnak meg és a ki sohasem látott színelőadást, a mult napokban egyszer rágon dolta magát a színházbamenésre, Épen „II. Rakóczy Ferenc“-et adták s ő nagy figyelemmel nézte az előadást egészen Rakóczy megszökéséig s mikor a börtönőr és Lehman kardot rántottak és viaskodni kezdtek, a mi uriemberünk nagyon nyngtalanná lett. Midőn a börtönőr aztán leszurta Lehmant s a függöny legördült, a nyugtalan-ság hangosan tört ki belőle; az irtózat és telhábordás hangján tiltakozott az ellen, hogy nyilvános helyen olyan vérontás történhetik. Ezalatt a közönség tapsolt s kihívta a színészt, a ki Lehmant játszotta. Midőn a kárpit felemelkedett s az ujdonsült színházlátogató azt látta, hogy az elébb leszurt egyén egészen fris egészségben hajlong a színpadon, fontoskodó képpel fordult a körülrőte állókhoz: „No már ez, így szól, ki esinált dolog!“.

— Szikszai István és neje Haraszthy Laura, bolyongások közben Tordára is betoppantak s előadást tartottak e napokban. A társulat (?) harmadik tagja a sok remenyre jogosított (?) — mint az ottani lapban olvassuk — Poseni Antal fiatal zenészerző és karmester. Lám, lám, mi nem lesz az emberből? Inuen Toroczókra mentek.

— Állomás változtatások. Bogó Alajos színtársulata Csongrádra. — Homokay László Hajdu-Nánásra, — Lászy Vilmos Munkácsra, — Nyéki János Abruđbányára, — Szegedi Mihály Czeplédre, — Szigeti Jenő Szigetvárra, — Várady Ferencz Kőrösbányára, Hubay Gusztáv Adonyra, — Szupa Andor Élőpatakra — tették át állomásait.

— Rövid hírek. Szentkúti Mihály aggszínész és volt honvéd-főhadnagy aki eddig a kolozsvári szegények házában volt elhelyezve, f. hó 28-ikától kezdve tölvétett a budapesti honvédmeházba;

neje is kezd már fellábadni veszélyes betegségeből. — Drágus Hillel Endre daltársulata, Kossuthról Tornóczra (Nyitra megye) utazott. — Károlyiné Nagy Róza színésznő, torokbajából már tökéletesen felgyógyult, s most ismét mint drámai zsende és hősnő működik a színpályán. — Goldoni klasszikus vigjátéka „A hazug“ mely magyar színpadon még nem került színe, a napokban adatott először a kolozsvári színházban. — Serényi Armin karmester, Farkas Gusztáv társulatától, e hét-n Geröfy Andor színgazgatóhoz szerződöttük.

Külföldi hírek.

+ Európai színházak. Európában 2457 színház van, bele nem érve az apróbb vidéki színházakat, Legtöbb színháza van Olaszországnak: 348, Franciaországnak 337, Németországnak 184, Spanyolországnak 160, Britanniának 150, a Magyar-Oszták monarchiának 132, Oroszországnak 45, Belgiumnak 34, Németalföldnek 29, Svájcznak 20, Portugálnak 15, Svédországnak 10, Dániának 10, Norvégiának 8, Görögországnak 4, Törökországnak 4, Romániának 3 és Szerbiának egy.

Szerkesztői üzenetek.

— Kolozsvárra. A színészegyesületbe a következő feltételek mellett járhatni: Minden működő színész éventenként két frt tagdíjt fizet u. m. október és január hó 1-5-ö felében 1—1 frtot. Továbbá a nyugdíjra: havi fizetése után 2% -ot köteles fizetni, a jutalmajátékok és mellékjövendelmek kivételével. Kap a közp. ig. tanácsolt ellenőrzési könyveket, melybe az igazgatóság által levont tag- és nyugdíj illetmények bejegyeztek. Különbzen ezt beküldheti a tag maga is minden évenyedben előre, az egyesület pénztárnakához Szuper Károly urhoz. Bővebb felvilágosítással szolgál ez ügyben önnök Bényei István ur, a központi iroda igazgatója, (Bpest kereseti ut 13. sz.) kitől az alapszabályok is megszerezhetők.

— J. Zs. Székesfehérvárt. Ha minden színész oly nagy ügybizalmat fejtene ki a színészeti adattár részére gyűjtendő adatokkal, mint ön teszi nem színész létre: ugy nagyon meg volna könnyítve nehéz feladatunk. Az Emlékkönyveket és Novák Sándor életrajzara vonatkozó adatokat köszönjük. Öv. Novákné urnónek kejük átadni nevünkben köszönetünket; ferje élményeit örömmel fogadjuk. — A régiségtárból szíveskedjen a régi színlapot lemasolni, beküldése sohasem késő.

— D-Szerdahelyre. Az ön tudósítása, későn érkezett és így csak a jövő számban adhatjuk.

Színtársulatok állomáshelyei.

Aradi Gerő Esztergom. — Balogh Alajos Mohács. — Bogó Alajos Csongrád. — Balassa Károly Tokaj. — Bényei István Déva. — Csöka Sándor M.-Sziget. — Farkas Gusztáv B.-Gyarmat. — Geröfy AndorTörök-Beese. — Györi színtársulat B.-Füred. Gál és Jáni Zsolna. — Homokay László Hajdu-Nánás. — Hubay Gusztáv Adony. — Jakab Lajos Keszthely. — Károlyi Lajos Huszt. — Krecsányi Ignác Buda. — Lászy Vilmos Munkács. — Miklósy Gyula Kecskemét. — Mártonfi Pál Duna-Szerdahely (Pozsonym.). — Mosonyi Károly Nagyvárad. — Nyéki János Abruđbánya. (Erdély). Pesti, Polgár Károly Turkeve. — Szegedi Mihály Czepléd. — Sztupa Andor Élőpatak. — Tóth Béla Vác. — Várady Ferencz Kőrösbánya. — Völgyi György Gyöngyös. — Hegyi Gyula O-Kanizsa. B. Füredi Károly (művezető) Lippa.

Keresünk.

sürgösen egy elsőrendű operette és népszínműénekesnőt elsőrendű színtársulathoz. Gyors jelentkezést kérünk, s ürgönyileg, a feltételek közlésével együtt. Helyét az illető azonnal elfoglalhatja.

Keresünk:

a jövő téli évadra elsőrendű igazgatókhoz: oper. és népszínmű-énekesnőket, operette tenorokat, szerelmes színészeket, komikusokat, elsőrendű altistá-nőket, kardalososkat és kardalosnőket, egy bassz-buffót, két basszus kardalnokot, hat zenészt és két népszínmű-énekest.

Felhívás.

Tisztelettel fölhívom mindazon színészeket és színésznőket, kik hozzáim fixumra szerződni óhajtanak, miszerint feltételeiket tartalmazó leveleikkel Szigetváron keressenek föl.

Szigethi Jenő,
színgazgató.

Figyelmeztetés.

A szerződötési ügyekben hozzánk forduló ajánlkozók, többnyire azzal zárják be leveleiket, hogy válasszunkat várják. De hát mit válaszolhatunk olyan rögtön? legfőlebb azt, hogy ajánlkozásukat tudomásul vettük, ezt ugyanis azonnal bejegyezzük, és így fölösleges a levelezés s kár a bélyegért, mikor azzal a bélyeggel egy igazgatónak küldhetünk érdeklődés levelet; mert a levelezési költségül beküldött 10 bélyeggel, amugy is csak 10 igazgatónak lehet levelet küldeni, pedig 30 igazgató van. Legyenek tehát a t. ajánlkozók meggyőződve, hogy ügyeikben a leglelkismeretesebb pontossággal járunk el, de csak akkor tudósítjuk, ha eredményre jutottunk. Különbzen mi, az ajánlkozók tartózkodási helyét is tudatjuk az igazgató urakkal, fölkérve őket egyszerűsind, hogy a szerződést időkimélelsből egyenesen az általuk elfogadott tagunk küldjék.

A kiadó hivatal.